

Riksdagens svar på regeringens proposition till med förslag till sjötrafiklag

Till riksdagen har överlämnats regeringens proposition nr 66/1966 rd med förslag till sjötrafiklag. Riksdagen, som i ärendet motta-

git trafikutskottets betänkande nr 6/1996 rd, har antagit följande lag:

Sjötrafiklag

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja säkerheten inom sjötrafiken samt att förebygga olägenheter som användningen av farkoster kan orsaka naturen och den övriga miljön, fisket, allmänt nyttjande av naturen för rekreation eller något annat allmänt intresse eller enskilt intresse.

För främjande av säkerheten inom sjötrafiken och förebyggande av olägenheter skall också iakttas vad som stadgas i någon annan lag.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på farkoster och användningen av dem på vattenområden.

Denna lag tillämpas på fartyg som används för handelssjöfart till den del det inte stadgas särskilt om dem i sjölagen (674/94), lagen om tillsyn över fartygssäkerheten (370/95) eller i någon annan lag.

3 §

Definition

I denna lag avses med farkoster färdmedel och anordningar som har kontakt med vatten och som är avsedda för färd på vatten.

4 §

Rätt att färdas på vattenområden

Var och en har rätt att färdas på vattenområden så som stadgas i 1 kap. 24 § vattenlagen (264/61), om inte något annat följer av denna lag.

2 kap.

Stadganden som gäller dem som färdas på vatten

5 §

Allmänna skyldigheter för dem som färdas på vatten

Var och en som färdas på vatten med en farkost skall iakttä den omsorg och försiktighet som omständigheterna kräver och förfara så att han inte utan tvingande skäl för-

svårar eller stör andras färd på vatten och inte heller åstadkommer fara eller skada för andra eller fara eller avsevärda eller onödiga olägenheter eller störningar för naturen eller den övriga miljön, fisket, allmänt nyttjande av naturen för rekreation eller något annat allmänt eller enskilt intresse.

Den som framför en farkost skall iakttta trafikreglerna för sjötrafiken och de påbud, förbud och begränsningar som sjötrafikmärken eller ljussignaler anger.

En tillsynsmyndighet som utför ett brådskande tjänste-, sjuktransport- eller räddningsuppdrag eller den som framför en farkost som tillhör räddningsverket eller en sjöräddningsenhet eller försvarsmakten får, när uppdraget kräver det, med iakttagande av nödvändig försiktighet på inre farvatten avvika från ovan avsedda trafikregler, påbud, förbud och begränsningar med undantag för väjningsplikten. Om omständigheterna kräver det, skall särskilda ljud- och ljussignaler därvid avges.

6 §

Allmänna krav som gäller den som framför en farkost

En farkost får inte framföras av en person som med hänsyn till förhållandena inte innehar den ålder och inte besitter den förmåga och skicklighet som krävs.

En motordriven farkost som skall registreras får framföras endast av en person som har fyllt 15 år.

Sjöfartsstyrelsen kan, med beaktande av farkostens storlek, slag, det ändamål för vilket den används och det område där den färdas, bestämma att den som framför en viss farkosttyp eller en enskild farkost skall ha fyllt 18 år och ha visat sig besitta de kunskaper och den förmåga som sjöfartsstyrelsen närmare kräver för framförandet av ifrågakvarande farkosttyp eller enskilda farkost.

7 §

Överlåtelse av farkost att framföras av andra

En farkost får inte överlämnas att framföras av någon som inte uppfyller de krav beträffande ålder, förmåga och skicklighet som uppställs i 6 §.

3 kap.

Stadganden som gäller farkoster

8 §

Farkosters konstruktion, utrustning och skick

En farkost skall ha en sådan konstruktion och utrustning, vara i ett sådant skick och ha sådana övriga egenskaper att den är säker på alla de farvatten där den används.

En farkost skall dessutom vara sådan att användningen av den inte orsakar betydande eller onödiga olägenheter för naturen eller den övriga miljön, fisket, allmänt nyttjande av naturen för rekreation eller något annat allmänt eller enskilt intresse.

9 §

Krav som gäller farkoster och deras utrustning

Om farkosters konstruktion och deras motorer samt utrustning och tillbehör kan genom förordning utfärdas sådana stadganden som anses nödvändiga för säkerheten, den allmänna ordningen eller förebyggandet av olägenheter för miljön.

Sjöfartsstyrelsen kan, enligt vad som stadgas genom förordning, meddela närmare föreskrifter och anvisningar om egenskaperna, konstruktionen, slaget, antalet, skicket och användningen i fråga om farkoster och deras motorer samt utrustning och tillbehör. Dessutom kan sjöfartsstyrelsen, enligt vad som stadgas genom förordning, i enskilda fall bevilja undantag från de stadganden som gäller farkosters konstruktion, motor, utrustning och tillbehör.

10 §

Förbud och begränsningar som gäller import, tillverkning, marknadsföring och användning av farkoster

Om det finns grundad anledning att misstänka att en farkost eller dess motor, utrustning eller tillbehör kan äventyra personers, föremåls eller miljöns säkerhet eller hälsan har statsrådet efter att ha hört tillverkaren

eller importören rätt att förbjuda eller begränsa importen, tillverkningen, marknadsföringen och användningen av farkosten, motorn, utrustningen eller tillbehöret.

Genom förordning stadgas närmare om det förfarande som iakttas när beslut om förbud och begränsningar fattas.

4 kap.

Stadganden som gäller färd med farkoster

11 §

Skyldighet att stanna

En farkost skall, genast när det kan ske säkert, stannas på en klart iakttagbar prejningsignal av en tillsynsmyndighet.

Om prejningssignaler stadgas närmare genom förordning.

12 §

Granskning av farkoster och förhindrande av deras användning

En farkosts förare är skyldig att iaktta de föreskrifter som tillsynsmyndigheterna meddelar för granskning av farkostens konstruktion, utrustning, skick och dokument samt att tillåta granskning av farkostens sjöduglighet liksom även skrovets och motorns identifieringsuppgifter. Tillsynsmyndighetens granskning får inte orsaka oskälig skada eller olägenhet.

Tillsynsmyndigheten kan hindra eller avbryta en farkosts färd, om den är förenad med uppenbar risk för olycka eller störande av allmän ordning eller olägenhet för miljön.

När tillsynsmyndigheten avbryter en farkosts färd ansvarar ägaren eller innehavaren för farkost som måste bogseras, har ankrats eller lämnats vid en strand eller brygga. Om ägaren eller innehavaren inte är i stånd här till eller om farkosten har tagits i bruk olovligen, skall myndigheten i mån av möjlighet ta hand om farkosten.

13 §

Skyldighet att visa upp dokument

De dokument som enligt särskilda stadganden och bestämmelser krävs i fråga om en

farkosts förare samt i fråga om själva farkosten och dess utrustning skall medföras när farkosten är i användning. Saknas ett sådant dokument, är farkostens förare skyldig att inom en av tillsynsmyndigheten utsatt skälig tid visa upp dokumentet för tillsynsmyndigheten på sin hemort eller en annan tillsynsmyndighet som anvisas vid granskningen.

14 §

Ledning av sjötrafiken

Sjöfartsverket kan för ledning av sjötrafiken och för övervakning i anslutning därtill meddela anvisningar och föreskrifter som gäller färd med farkoster.

15 §

Regionala förbud och begränsningar

Trafik med farkoster på ett visst vattenområde kan förbjudas för viss tid eller tills vidare eller begränsas, om förbudet eller begränsningen prövas vara nödvändig till skydd för trafiken, miljön, fisket eller någon annan näring eller för allmänt nyttjande av naturen för rekreation eller något annat allmänt intresse.

Beslut om förbud och begränsningar som gäller allmänna farleder fattas av sjöfartsverket och beträffande andra vattenområden av den regionala miljöcentralen.

Förbuden eller begränsningarna, med undantag för hastighetsbegränsningar, gäller inte användningen av farkoster som behövs för arbetet eller på grund av bostadens läge och inte heller användningen av svårt rörelsehindrade personers farkoster, om inte något annat bestäms i beslutet av särskilt vägande skäl. Trafik som är nödvändig för utförande av tjänsteuppdrag, sjuktransporter och räddningsåtgärder eller av andra motsvarande orsaker är tillåten oberoende av förbud eller begränsningar. Detsamma gäller försvarsmaktens verksamhet.

16 §

Förbud och begränsningar som gäller farkosttyper

Om användningen av en viss motordriven farkosttyp medför särskilt betydande olägen-

heter för naturen eller den övriga miljön, fisket eller någon annan näring, allmänt nyttjande av naturen för rekreation eller något annat allmänt intresse, kan den regionala miljöcentralen eller, om det är fråga om en farkost som används för handelssjöfart, sjöfartsverket, förbjuda eller begränsa användningen av denna farkosttyp på ett visst område.

17 §

Behandlingen av förbuds- och begränsningsärenden

En framställan om att förbud eller begränsningar som avses i 15 och 16 §§ skall utfärdas kan göras av kommunen eller en kommunmedlem eller av en sådan myndighet, sammanslutning eller ägare till ett vattenområde som berörs av saken. En framställan om utfärdande av förbud eller begränsningar kan också göras av sjöfartsverket eller den regionala miljöcentralen.

Innan förbud eller begränsningar utfärdas skall den regionala miljöcentralen eller sjöfartsverket höra den kommun vars område förbudet eller begränsningen gäller samt ge de myndigheter, sammanslutningar, ägare till vattenområden och andra som berörs av saken tillfälle att bli hörda.

Utfärdas ett förbud eller en begränsning på framställan av kommunen, skall förbudet eller begränsningen utformas enligt framställningen, om det inte är nödvändigt att avvika från denna med hänsyn till principen om ett opartiskt bemötande av medborgarna eller med hänsyn till den regionala enhetligheten eller av andra särskilda orsaker.

18 §

Ikraftträdande av förbud och begränsningar

Den regionala miljöcentralen eller sjöfartsverket kan bestämma att dess beslut om förbud eller begränsningar även om det överklagas skall träda i kraft på det sätt som bestäms i beslutet och efter det att beslutet har tillkännagivits. Besvärinstansen kan dock förbjuda att beslutet verkställs.

19 §

Utmärkning av förbud och begränsningar

Förbud eller begränsningar skall, om möjligt, utmärkas på det vattenområde som de gäller eller i dess närhet. För utmärkningen av förbud eller begränsningar i en allmän farled ansvarar den som upprätthåller farleden och på andra ställen den kommun vars område förbudet eller begränsningen gäller.

Som förbuds- och begränsningsmärken används sjötrafikmärken som överensstämmer med sjöfartsstyrelsens beslut.

Vid placeringen av märken som utvisar förbud och begränsningar iakttas vad 4 kap. 5 § vattenlagen stadgar om rätt för den som sätter i stand en allmän farled att i vattendraget eller på dess strand placera ut säkerhetsanordningar för sjöfarten.

20 §

Ändring av beslut om förbud eller begränsningar

Ett beslut om förbud eller begränsningar som har meddelats enligt 15 eller 16 § kan ändras, om de förhållanden som rådde när beslutet fattades väsentligen har förändrats eller om det senare konstateras att de har varit väsentligen andra än vad som förutsattes då beslutet meddelades. Härvid skall 15—19 §§ iakttas i tillämpliga delar.

5 kap.

Särskilda stadganden

21 §

Tillstånd till tävlingar och övningar

För återkommande eller permanent anordnande av tävlingar eller övningar med motordrivna farkoster på samma vattenområde skall, utöver vad som på något annat ställe i lag stadgas om tillståndsplikt, tillstånd sökas hos kommunens miljöförvaltningsmyndighet. Tillstånd behövs dock inte för ett område som i en stads- eller byggnadsplan har reserverats för ändamålet och inte heller för ett område för vilket har beviljats miljötillstånd enligt lagen om miljötillståndsförfarande (735/91).

Tillstånd skall också sökas för anordnande av ett enskilt evenemang, om evenemanget

förväntas orsaka betydande olägenheter för miljön.

Tillstånd till en tävling eller övning som genomförs på flera kommuners område beviljas av den regionala miljöcentralen. Tillstånd till tävling eller övning som genomförs på flera regionala miljöcentralers område beviljas av den regionala miljöcentral på vars område tävlingen huvudsakligen genomförs.

En förutsättning för tillstånd som avses i denna paragraf är att evenemanget i fråga uppfyller tillräckliga säkerhetskrav och att verksamheten inte medför oskäligen olägenheter för naturen eller den övriga miljön, fisket, allmänt nyttjande av naturen för rekreation eller något annat allmänt intresse. Tillstånd kan beviljas endast om vattenområdets ägare har gett sitt samtycke. Om vattenområdet hör till ett gemensamt områdes icke konstituerade delägarlag, kan samtycke även ges av ett fiskelags styrelse.

Tillstånd behövs dock inte för övningar som genomförs av brand- och sjöräddningsväsendet eller av försvarsmakten eller gränsbevakningsväsendet.

22 §

Sökande av ändring

Ändring i ett beslut enligt denna lag av en regional miljöcentral eller sjöfartsverket får sökas hos länsrätten genom besvär. Besvär som gäller ett beslut som en regional miljöcentral har meddelat med stöd av 15 § 2 mom., 16 § eller 21 § 3 mom. eller som sjöfartsverket har meddelat med stöd av 15 § 2 mom. eller 16 § behandlas i den länsrätt inom vars domkrets största delen av det vattenområde som beslutet gäller är beläget. Annars bestäms den behöriga länsrätten enligt inom vilken länsrätts domkrets den myndighet som har fattat det överklagade beslutet har sitt verksamhetsställe.

På sökande av ändring tillämpas lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

23 §

Tillsyn

Den allmänna tillsynen över att denna lag iakttas ankommer på sjöfartsverket. Beträf-

fande förebyggandet och bekämpningen av olägenheter för miljön ankommer den allmänna tillsynen över att lagen iakttas på den regionala miljöcentralen inom dess verksamhetsområde. Användningen av farkoster på vattenområden övervakas av sjöfartsverket, polisen, gränsbevakningsväsendet och tullverket.

24 §

Straff

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot denna lag eller stadganden eller föreskrifter som meddelats med stöd av den, skall för *sjötrafikförseelse* dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot denna lag eller stadganden eller föreskrifter som meddelats med stöd av den så att gärningen är ägnad att medföra allvarlig fara för annans liv eller hälsa eller för naturen eller den övriga miljön, skall för *sjötrafikbrott* dömas till böter eller till fängelse i högst två år.

25 §

Åtgärdseftergift och anmärkning

Vid sjötrafikförseelse får eftergift ske i fråga om anmälan, åtal och straff, om förseelsen med beaktande av omständigheterna är ringa.

Om förseelsen uppenbarligen är sådan som stadgas i 1 mom., kan tillsynsmyndigheten utan att vidta andra åtgärder tilldela den som gjort sig skyldig till förseelsen en anmärkning.

26 §

Närmare stadganden och föreskrifter

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag och om konstaterandet av att farkoster och deras utrustning överensstämmer med kraven utfärdas genom förordning.

Närmare stadganden om ledning av sjötrafiken och övervakning i anslutning därtill kan utfärdas genom förordning.

Genom förordning stadgas också om trafikregler för sjötrafiken och utmärkning av farleder.

Sjöfartsstyrelsen kan, enligt vad som stadgas genom förordning, meddela närmare föreskrifter om konstaterandet av att farkoster och deras utrustning överensstämmer med kraven, ledning av sjötrafiken och övervakning i anslutning därtill, trafikregler för sjötrafiken och utmärkning av farleder.

27 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 19 .

Genom denna lag upphävs lagen den 28 februari 1969 om båttrafik (151/69) jämte ändringar. Dock förblir 2 § lagen om båttrafik och de förordningar som har utfärdats med stöd av lagen om båttrafik i kraft tills vidare. Till straff för brott mot stadgandena i dessa förordningar och mot bestämmelser som utfärdats med stöd av dem döms enligt denna lag.

Helsingfors den 13 juni 1996

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

28 §

Övergångsstadgande

Ett förbud eller en begränsning som länsstyrelsen eller den regionala miljöcentralen har meddelat med stöd av lagen om båttrafik, som upphävs i 27 §, är i kraft den tid som nämns i beslutet om förbudet eller begränsningen, om inte beslutet ändras eller upphävs med stöd av denna lag.

Likaså gäller förbud eller begränsningar enligt 3 a § lagen om båttrafik utfärdade av en myndighet i en frikommun i överensstämmelse med beslutanderätt som har överförts med stöd av 2 § 9 punkten lagen om rätt för frikommuner att avvika från vissa stadganden och bestämmelser under den tid som nämns i beslutet, om beslutet inte ändras eller upphävs med stöd av denna lag.